

میرچا الیاده

متون مقدس بنیادین

از سر اسر جهان

(جلد چهارم)

برگردان

مانی صالحی علامه

انتشارات فراروان

(روانشناسی، فراروانشناسی و عرفان)

البیاده، میرچا. ۱۹۰۷-۱۹۶۸م

متون مقدس بنیادین از سراسر جهان / گردآورنده میرچا الیاده؛ مترجم مانی صالحی
علامه - تهران: فراروان؛ ۱۳۸۲ - ۱۳۸۷.
ج ۴

ISBN 964-6135-79-X (ج ۴)

ISBN 964-6135-81-1 (ج ۳)

ISBN 964-6135-94-3 (ج ۲)

ISBN 964-6135-93-5 (ج ۱)

Essential Sacred Writings From Around
The World, 1992 عنوان اصلی:

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

ج ۳ (چاپ اول ۱۳۸۵).

۱. ادیان - تاریخ - استاد و مدارک. الف. صالحی علامه، مانی، ۱۳۲۰ - ، مترجم.

ب. عنوان.

۲۰۰۶/۹

م ۷ الف ۷۴/۷ BL

کتابخانه ملی ایران

م ۸۴ - ۱۰۲۵۶

متون مقدس بنیادین از سراسر جهان

(جلد چهارم)

گردآورنده میرچا الیاده

برگردان مانی صالحی علامه

طراح روی جلد ابراهیم حقیقی

چاپ اول ۱۳۸۷

لیتوگرافی سوره نگار

چاپ تصویر

شمارگان ۲۰۰۰

شابک X-۷۹-۶۱۳۵-۹۶۲

«تمام حقوق برای انتشارات فراروان محفوظ است»

تهران: تلفن ۶۶۹۲۱۳۷۸ و ۶۶۴۳۷۷۵۳ فکس ۶۶۹۰۰۲۹۹

E-mail: info@fararavan.com

قیمت ۴۵۰۰ تومان

و سرانجام،

آخرین جلد این مجموعه را از صمیم قلب و با نهایت احترام تقدیم می‌کنم به خانم قربانی و آقای نمازی‌ها و کارکنان محترم انتشارات فراروان که در مدت طولانی ترجمه و انتشار این مجموعه با کاردانی و دقت و با محبت و صمیمیت‌شان امکان ارائه‌ی چنین اثر مفصلی را در کمترین زمان ممکن فراهم آوردند و چنین محیط کار منظم و دقیق و کارآمد و ضمناً دوستانه و گرم و صمیمی را ایجاد کردند.

توفیق‌تان روزافزون باد.

فهرست

- توضیحات مترجم ۱۳
- فصل پنجم: متخصصان آیین‌های مقدس و ارتباط با ماوراء:
- از جادو در مانگوان تا دانا یان اسرار و دین آوران
- الف: شمن‌ها و جادو در مانگران
۱۹۸. جادو در مانگر شدن در قبیله‌ی ویراجوری ۲۵
۱۹۹. تشرف و رازآموزی یک جادو در مانگر قبیله‌ی کورنای ۲۸
۲۰۰. تشرف و رازآموزی یک جادو در مانگر بینینگا ۳۰
۲۰۱. تشرف و رازآموزی یک جادو در مانگر استرالیایی: قبیله‌ی اونما تاجرا ۳۲
۲۰۲. چگونه لبید، شمن شد (سرخیوستان کواکیوتل) ۳۴
۲۰۳. «روشن شدن» شمن‌های اسکیمو (ایگلولیک) ۴۱
۲۰۴. رؤیای تشرف و رازآموزی یک شمن ساموید ۴۲
۲۰۵. ازدواج سری یک شمن سیمیری (قوم گولد) ۴۸
۲۰۶. یک شمن مقتدر و توانا (آپاچی) ۵۰
۲۰۷. تلف شدن روح و علاج سحرآمیز ۵۱
۲۰۸. یک جلسه‌ی آیین شمنی (قوم یوکاگیر (شمال شرقی سیمیری) ۵۳
۲۰۹. فرو رفتن یک شمن اسکیمو در اعماق اقیانوس ۵۵
۲۱۰. جادوی سیاه: یک ساحر استرالیایی (آرنهم‌لند) ۵۹
- ب: شخصیت‌های مقدس و بزرگان دینی و الهی
۲۱۱. یک پادشاه مقدس الهی آفریقایی (نیاسلند) ۶۵
۲۱۲. مرگ اورفه ۷۳
۲۱۳. امیدوکلس همچون یک [ایزد] فناپذیر در میان انسان‌ها ظاهر می‌شود ۷۵
۲۱۴. فلامن دیالیس و همسرش ۷۶
۲۱۵. آگوستوس؛ پدر سرزمین پدری خود ۷۹

۲۱۶. نیچیرن، خود را «بودیساتوا»ی کردار متعالی اعلام می‌کند ۸۱
۲۱۷. تبدیل هیئت نیچیرن، در دوران عزلت‌نشینی ۸۴
- ضمیمه‌ی بخش «ب» از فصل پنجم**
۱. استقرار روح خداوند بر شمشمون (سامسون) ۸۷
۲. حکمت سلیمان [ع] ۹۴
۳. یحیی تعمیددهنده، ملکوت آسمان را بشارت می‌دهد ۹۵
- ج: انواع ریاضت‌ها و روش‌های زهد دینی**
۲۱۸. زهد و ریاضت هندی ۹۷
۲۱۹. گوتاما بودا از ریاضت‌هایش می‌گوید ۱۰۰
۲۲۰. گوتاما بودا با انجام سخت‌ترین ریاضت‌ها، به استادی در یوگا می‌رسد ۱۰۷
۲۲۱. اصول عقاید [آیین] چین و عدم خشونت (آهیمسا): نمونه‌ی ماهاویرا ۱۱۲
۲۲۲. میلارپا «پنج راحتی» خود را ستایش می‌کند ۱۱۷
۲۲۳. الحسن، زهد و پرهیزگاری را ستایش می‌کند ۱۲۲
- ضمیمه‌ی بخش «ج» از فصل پنجم**
- وارثان حیات جاودانی در ملکوت خدا ۱۲۵
- د: پیامبران و دین‌آوران**
۲۲۴. هیچ‌کس رسالت زرتشت را نمی‌پذیرد ۱۲۷
۲۲۵. شاهزاده سیدارتا با پیری، بیماری و مرگ روبه‌رو می‌شود ۱۳۰
۲۲۶. اولین آموزگاران گوتاما: کالاما و راماپوتا ۱۳۸
۲۲۷. بودا پس از رسیدن به روشن‌شدگی و اشراق کامل ۱۴۲
۲۲۸. گوتاما بودا می‌اندیشد: «آیا باید آنچه را بدین سختی کسب کرده‌ام، ...» ۱۴۴
- موعظه و تبلیغ کنم؟**
۲۲۹. گوتاما بودا زندگی‌های پیشین خود را به خاطر می‌آورد ۱۴۵
۲۳۰. بودا به نیروانا وارد می‌شود ۱۴۹
۲۳۱. دعوت محمد [ص] ۱۵۱
۲۳۲. محمد [ص] رسول خدا است ۱۵۳
۲۳۳. محمد [ص] می‌فرماید: قرآن کتابی است که در آن هیچ شکی نیست ۱۵۴
۲۳۴. خداوند، داستان ابراهیم [ع] را برای پیامبر نقل می‌کند ۱۵۷
۲۳۷. محمد [ص] کلام وحی را بازگو می‌کند ۱۵۸

ضمیمه‌ی بخش ده، از فصل پنجم

۱. پرستش گوساله‌ی زرین در غیاب موسی [ع]..... ۱۶۱
۲. غضب خداوند بر بنی‌اسرائیل..... ۱۶۴
۳. تمثیل برزگری که بذر می‌پاشید..... ۱۶۷

ه: اصول و فنون روحانی و مشاهدات غیبی

۲۳۸. گفتار یک فیلسوف نوافلاتونی درباره‌ی فنون و تأثیرات خلسه..... ۱۷۱

فنون و روش‌های یوگا

۲۳۹. تمرکز بر یک نقطه..... ۱۷۵
۲۴۰. نشست‌های یوگایی (آسانا) و نظم تنفسی (پرانایاما)..... ۱۷۹
۲۴۱. تمرکز افکار و مراقبه در یوگا..... ۱۸۶
۲۴۲. سمادهی..... ۱۹۰

آیین بودایی ژاپنی

۲۴۳. کویا: قدیس خیابان‌ها؛ پیشتاز آیین بودایی سرزمین پاک..... ۱۹۷
۲۴۴. هونن و طلب یاری از آمیدا، بودای نور بیکران..... ۱۹۹
۲۴۵. شینران می‌گوید فقط نمبوتسو حقیقت است..... ۲۰۲
۲۴۶. نیچیرن و «ستایش نیلوفر حقیقت مطلق»..... ۲۰۷

آیین بودایی ذن

۲۴۷. درک و پیدا کردن راه‌حل (گنجو کوآن)..... ۲۱۰
۲۴۸. نشست و کوآن..... ۲۱۲
۲۴۹. اهمیت نشست..... ۲۱۲
۲۵۰. اهمیت ندادن به متون مقدس..... ۲۱۵

اسلام

۲۵۱. معراج محمد [ص]..... ۲۱۷
۲۵۲. دیدار محمد [ص] با پروردگارش..... ۲۲۱
۲۵۳. یک صوفی با خدایش سخن می‌گوید..... ۲۲۶
۲۵۴. معراج عرفانی بایزید..... ۲۲۹
۲۵۵. الجنید از وصال و جدایی می‌گوید..... ۲۳۱
۲۵۶. حلاج درباره‌ی خدا می‌گوید: «من خود معشوق هستم»..... ۲۳۲
۲۵۷. مکاشفه‌ی النیفری..... ۲۳۵

۲۵۸. غزالی به تصوف رو می‌آورد ۲۳۶

۲۵۹. مولانا جلال‌الدین، خود را نمی‌شناسد. ۲۳۸

ضمیمه‌ی بخش «ه» از فصل پنجم

۱. مبدا خدای خود را فراموش نمایید ۲۴۱

۲. جان من تشنه‌ی خداست ۲۴۲

۳. بطلبید که خواهید یافت ۲۴۳

۴. خدا را می‌توان با چشم دل زیارت کرد. ۲۴۴

۵. حقیقت معرفت، دیدن نادیدنی‌ها. ۲۴۵

فصل ششم: تحقیق و تفکر درباره‌ی رابطه‌ی انسان و خدا

الف: باورهای مختلف در ارتباط با وضعیت انسان

۲۶۰. نگرش منفی مصریان: بحث و گفتگو درباره‌ی خودکشی ۲۴۹

۲۶۱. سرود جنگ‌نواز مصری: «هیچ‌کس... باز نمی‌گردد». ۲۵۵

۲۶۲. یأس و سرخوردگی مصری: تنبیهات ایبو ۲۵۷

۲۶۳. یک تمثیل در آیین چین: مردی در چاه ۲۵۸

۲۶۴. جان (روح) فناپذیر و لایزال؛ تعالیم کریشنا به آرجونا ۲۶۲

۲۶۵. نگرش منفی به زندگی و بدبینی یونانی ۲۶۵

۲۶۶. گفتار یک فیلسوف مشرک درباره‌ی کارکرد بت‌ها ۲۶۸

۲۶۷. شکاکیت دینی در عصر سیمرون ۲۶۹

۲۶۸. خداوند از رگ گردن به آدمی نزدیک‌تر است. ۲۷۹

۲۶۹. خداوند افکار نهفته در دل‌ها را می‌داند. ۲۸۱

۲۷۱. یک مرثیه‌ی مکزیکی (قبیله‌ی ناهوآتل) ۲۸۲

ضمیمه‌ی بخش «الف» از فصل ششم

۱. خشم خداوند برافروخته می‌شود. ۲۸۵

۲. خدا خود داور است. ۲۸۷

۳. کلمه، خدا بود. ۲۸۸

ب: تواضع، عقل و خرد، تحمل و بردباری

تعالیم مصریان

۲۷۲. یک اندیشمند دینی مصری: دستورالعمل برای شاه مری کارع ۲۹۱

۲۷۳. آموزش آمنموپه. ۲۹۳

اندیشه‌ی یونانی

۲۷۴. من یک میرنده هستم، یک انسان ۳۰۱

عقیده‌ی پیروان آیین جین

۲۷۵. مفهوم کارما در آیین جین ۳۰۳

یک امپراتور و فیلسوف بودایی: آشوکا

فرمان‌های آشوکا ۳۰۹

۲۷۶. شاه آشوکا میان مراسم بیهوده با مراسم دهارما فرق می‌گذارد ۳۱۱

۲۷۷. دگرگونی درونی آشوکا و آرمان فتح و غلبه‌ی دهارما ۳۱۳

۲۷۸. شاه آشوکا بر ضد تعصب و سختگیری مذهبی ۳۱۷

۲۷۹. آشوکا بر ضد تهاجم و درگیری میان کشورها ۳۱۸

کنفوسیوس

۲۸۰. عصر زرین: عصر کنفوسیوسی وحدت بزرگ ۳۲۱

۲۸۱. تعالیم کنفوسیوس ۳۲۳

ج: بودا، راه میانه را شرح می‌دهد

۲۸۲. تمثیل پیکان: گوتاما بودا درباره‌ی مسایل فوق طبیعی بحث نمی‌کند ۳۲۷

۲۸۳. راه میانه‌ای که به خردمندی و به نیروانا منجر می‌شود ۳۳۰

۲۸۴. اصول عقاید ثمربخش و بی‌ثمر ۳۳۳

۲۸۵. بودا طریقت هشت لایه‌ی اصیل را تعریف می‌کند ۳۳۴

۲۸۶. تمثیل آتش: تتاگاتا همچون آتشی است که کاملاً سوخته ۳۳۷

۲۸۷. تمثیل چراغ نفتی: خاموشی آرزو و اشتیاق ۳۴۰

۲۸۸. پند و نصیحت بودا به ساریپوترا ۳۴۱

۲۸۹. «راه فضیلت و تقوا» از زبان بودا ۳۴۴

د: حقیقت نهایی؛ پرسش‌ها و پاسخ‌ها

۲۹۰. پرسش‌های زرتشت از اهورامزدا ۳۵۳

۲۹۱. سومین خواسته‌ی نه‌چیکتاس ۳۵۷

۲۹۲. برهما را برایم تعریف کنید ۳۵۹

۲۹۳. ای یجنه‌ولکیه، چند خدا وجود دارد؟... یکی ۳۶۰

۲۹۴. این نفس من است... این برهما است ۳۶۰

۲۹۵. هرگاه نظم (دهارما) به سستی گراید، کریشنا ظهور می‌کند ۳۶۲

۲۹۶. تعالیم بهاگوادگیتا: هر چه می‌کنی به نیت من کن ۳۶۴
۲۹۷. تائو، حقیقت اصلی ۳۶۸
۲۹۸. گفتارهای چوانگ تزو درباره‌ی تائو ۳۷۴
- ه: تفکر درباره‌ی خدایان، نفس خویش و خدای واحد
۲۹۹. مفهوم خدا برای [قوم] نوثر ۳۸۵
۳۰۰. عقل و خرد، رهایی و رستگاری، فناپذیری و جاودانگی ۳۹۱
۳۰۱. گفتار شانکارا درباره‌ی ماهیت برهما ۳۹۵
۳۰۲. تعالیم رامانوجا درباره‌ی برهما ۴۰۱
۳۰۳. ثنویت زرتشتی: معرفی اصولی ۴۰۴
۳۰۴. گفتار اپیکور درباره‌ی خدایان ۴۰۸
۳۰۵. اعتقاد به خدا در میان مسلمانان ۴۱۱
۳۰۶. ذات و جوهره‌ی اسلام ۴۱۴
- ضمیمه‌ی بخش «الف» از فصل ششم
- پدر آسمانی شما، نیازهایتان را می‌داند ۴۱۷
- ضمیمه‌ی بخش «د» از فصل ششم
- زیر آفتاب، هیچ چیز تازه نیست ۴۱۹
- ضمیمه‌ی بخش «ه» از فصل ششم
- خداوند رحیم است در کل اعمال خود ۴۲۱

توضیحات مترجم

بهار سال ۱۳۷۹، کتابی از میرچا الیاده، استاد بزرگ ادیان تطبیقی و دانش اساطیر جهان به دستم رسید تحت عنوان «از جادو در مانگران تا اسلام» "From Medicine Men to Muhammad" که شامل بخش‌های متنوعی بود در ارتباط با آیین‌های جادویی کهن و اعمال شمنی در آسیا و آمریکای جنوبی و آلاسکا و اقیانوسیه، معرفی شخصیت‌های مقدس در ادیان کهن، پیامبران و بنیانگذاران ادیان بزرگ، طریقت‌های روحانی از یوگا و ذن گرفته تا تصوف و عرفان اسلامی و فلسفه‌های مختلف از یونان روم و ایران و مصر باستان تا هند و چین و ژاپن و خلاصه، تقریباً همه‌ی افکار و باورهای روحانی از سراسر جهان، حتی قبایل بدوی اقیانوسیه و آفریقا و سرخپوستان آمریکا را هم دربرمی‌گرفت و این همه (بیش از یک‌صد عنوان جداگانه که از منابع کتبی و شفاهی اصیل و دست اول مربوط به هر یک از ادیان و فرقه‌های مورد بحث، نقل شده است) به استادی هر چه تمام‌تر، مرتب و تنظیم شده و در کنار هم قرار گرفته بود به‌طوری که مؤلف بدون آن که از خود اظهار نظری کند، در یک مجلد با حجم متوسط (حدود ۲۵۰ صفحه) اطلاعات کامل و جامعی از ادیان و باورهای دینی تقریباً همه‌ی اقوام و ملل جهان باستان و معاصر را به خواننده‌ی مشتاق و جست‌وجوگر عرضه می‌کرد. در آن موقع (بهار ۱۳۷۹) حدود یک سال می‌شد که کار ترجمه را به‌طور جدی دنبال می‌کردم و با همکاری (استاد و شاگردی) و تحت نظر دقیق و نکته‌بین و راهنمایی‌های استادانه و پدران‌هی ادیب و شاعر بزرگ معاصر و استاد آزاده و عارف ادبیات فارسی، زنده‌یاد محمود مشرف‌آزاد تهرانی (م. آزاد) که به

واقع، دستم بگرفت و پا به پابد، آثاری از بزرگان تاریخ و ادبیات جهان را ترجمه و برای انتشار به دست ناشران سپرده بودیم.^۱ پس به پیشنهاد استاد و به خاطر علاقه‌ی خاصی که به تاریخ ادیان و اساطیر جهان داشتیم، دست به کار ترجمه‌ی «از جادو درمانگران تا اسلام» شدم و قرار شد کار ویرایش و تنظیم آن را هم خودم برعهده بگیرم و در واقع اولین کتابی بود که خودم به تنهایی و به طور مستقل به نشر می‌رساندم. متأسفانه کار ترجمه و چاپ و نشر این کتاب، زمانی انجام گرفت که با وجود اهمیت و ارزشی که داشت، به دلایلی آن طور که باید و شاید و چنان که شایسته‌اش بود، از دقت لازم در کار ترجمه و چاپ برخوردار نشد و با عجله به چاپ رسید و حتی می‌توان گفت که کتابی، سرهم‌بندی شده و با طرح جلد نامناسب و به طور کلی شتاب‌زده به چاپ رسید و وارد بازار شد، (جالب این که همان چاپ نامرغوب هم در یکی دو سال، همه‌ی نسخه‌هایش به فروش رفت و نایاب شد).

لازم به ذکر است که کتاب «از جادو درمانگران تا اسلام» در واقع چهارمین مجلد از مجموعه‌ای چهارجلدی بود تحت عنوان «از ادیان اولیه تا ذن» "From Primitivesto Zen" (انتشارات هارپر، نیویورک، ۱۹۶۷) که در آن موقع علیرغم تلاش و جست‌وجوی بسیار، موفق به یافتن سه مجلد دیگر نشدم اما از آن جاکه هر جلد به موضوع خاصی می‌پرداخت و خود کتابی مستقل بود، همان مجلد چهارم را تحت عنوان فوق‌الذکر، ترجمه و منتشر کرده اما از جست‌وجو برای یافتن بقیه‌ی مجلدات دست برنداشتم.

سرانجام، چون این در را محکم کوبیده بودیم «عاقبت آمد برون زان در، سری» و دوره‌ی کامل آن مجموعه‌ی ارزشمند که توسط خود مؤلف (میرچا

۱. از آن جمله بود (و هنوز هم هست) مجموعه‌ی کامل «داستان‌های بورخس» که حدود نه‌صد صفحه نثر پیچیده‌ی بورخس را (به ترجمه‌ی من و ویرایش استادانه‌ی م. آزاد) آماده‌ی چاپ کردیم که متأسفانه پنج سال است که علیرغم کسب مجوز از وزارت ارشاد، به چاپ نرسیده و استاد با همه‌ی علاقه‌ای که به این اثر داشت، بدون آن که نتیجه‌ی تلاش چندساله‌اش را ببیند، از دنیا رفت.

الیاده) در یک مجلد گرد آمده و در سال ۱۹۹۲ تجدید چاپ شده بود، به واسطه‌ی تلاش و پشتکار یکی از عزیزان بسیار گرامی (که خودش سال‌هاست از این جا رفته ولی یاد و محبتش همیشه در دل‌های دوستان جای دارد) در بهار سال ۱۳۸۴ از آن سوی اقیانوس به دستم رسید و بلافاصله با اشتیاق هر چه تمام‌تر دست به کار ترجمه‌ی آن شدم. در تابستان همان سال، کار ترجمه‌ی اولین کتاب از مجلدات چهارگانه (طبق ترتیب اصلی و اولیه‌ی کتاب) به پایان رسید و به دست‌های مطمئن و کاردان مسئولان انتشارات فراروان سپرده شد که در چاپ و نشر این‌گونه آثار ماندنی و ضروری برای اعتلای روح و اندیشه‌ی انسانی، هم از دقت و کفایت و تخصص لازم و هم از ذوق و سلیقه‌ی کافی برخوردارند.^۱ به همت مدیران و کارکنان محترم این مؤسسه، جلد اول در کمترین زمان ممکن و با دقت و کیفیتی مطلوب چاپ و منتشر شد و همین دقت و علاقه و سرعت عمل مسئولان آن مؤسسه، باعث تشویق و دلگرمی مترجم شد تا با اشتیاق و دقت هر چه بیشتر، بقیه‌ی مجلدات را هم به فارسی برگردانده و آماده‌ی چاپ و نشر نماید.

جلد چهارم این مجموعه که در واقع، کامل شده‌ی همان کتاب فوق‌الذکر است، تفاوت‌های زیادی با ترجمه‌ی فارسی قبلی پیدا کرده تا جایی که لازم شد در این قالب و تحت عنوانی جدید عرضه شود. اولاً کل متن، دوباره ترجمه شده

۱. باید بگویم (نمی‌توانم نگویم) که وجود این دو مدیر محترم و شایسته و سایر اعضا و کارکنان انتشارات فراروان که عشق و علاقه به فرهنگ و ادب و معنویت را با کاردانی و دقت و نظم و سلیقه و از همه مهم‌تر سرعت عمل و تلاش پیگیر، درهم آمیخته و این نهاد فرهنگی بسیار مفید و ارزشمند را تأسیس کرده‌اند، برای کل جامعه‌ی فرهنگی و جویندگان حقیقت و معنویت در این سرزمین و خصوصاً برای جامعه‌ی ناشران ایرانی مایه سربلندی و افتخار است. به جرأت می‌توانم بگویم که در طی این سالیانی که با چندین شرکت انتشاراتی (حدأقل هشت شرکت) ارتباط داشته‌ام، هیچ ناشری را ندیده‌ام که این قدر با دقت و نظم و سلیقه و سرعت عمل و از همه مهم‌تر با حفظ امانت و احترام به حقوق صاحبان اثر و خوانندگان، در کمترین زمان ممکن و به بهترین وجه، کتاب را به چاپ رسانده و به مشتاقان و خوانندگان حقیقت‌جو عرضه کنند. توفیق‌شان روزافزون و هر دم افزون‌تر باد که وجود ارجمندشان برای این سرزمین و جامعه‌ی بشری منشاء خیر و برکت است.

چون ترجمه‌ی قبلی در شرایطی غیر عادی و با عجله صورت گرفته بود که باعث از بین رفتن آن دقتی گردید که لازمه‌ی ترجمه‌ی چنین اثر سنگین و پرمحتوایی است. دوماً در مواردی که از آثار و منابع موجود در زبان فارسی (مانند اوستا، اوپانیشادها، بهاگودگیتا و غیره) نقل شده بود، با دستیابی مترجم به منابع و مآخذ جدیدتر و بهتر و کامل‌تر، طبعاً می‌بایست آن موارد قبلی را تغییر داده و از این منابع کامل‌تر و دقیق‌تر استفاده می‌کردیم که همین کار هم انجام شد و در ارتباط با چندین عنوان، از منابع بهتری نقل شده است (خصوصاً باید به عناوین مربوط به کتاب‌ها گودگیتا اشاره شود که در چاپ فعلی، از ترجمه‌ی دقیق و روان استاد محمدعلی موحد استفاده شده) و چند عنوان هم که ترجمه‌های موجود آن، به علت قدیمی بودن، چندان رسا و مفهوم نبود، دوباره ترجمه شد. سوماً و از همه مهم‌تر این که در متن اصلی، مؤلف اقدام به شماره گذاری عنوان‌ها نموده و هرگاه لازم بوده به این شماره‌ها ارجاع داده شده که باعث احاطه‌ی هر چه بیشتر خواننده بر موضوع مورد نظرش می‌گردد. در چاپ قبلی جلد چهارم، چون مجلدات دیگر در دست نبود، این شماره گذاری عناوین حذف گردید که در چند مورد، باعث مبهم ماندن موضوع (که در مجلدات قبلی شرح آن آمده بود) شد. خوشبختانه با دستیابی به کل مجموعه و ترجمه‌ی سه مجلد دیگر و شماره گذاری کامل عنوان‌ها، این نقص اساسی برطرف گردید و فایده‌ای که نصیب خوانندگان و پژوهشگران می‌شود، چند برابر گشته است.

چهارماً، همان‌طور که مؤلف در مقدمه‌ی کتاب توضیح داده، چون کتاب مقدس مسیحیان و یهودیان (تورات، زبور و انجیل‌ها) به آسانی در دسترس خوانندگان غربی و انگلیسی‌زبان بوده، مؤلف نیازی به نقل مطالب آن‌ها که باعث حجیم‌تر شدن بی‌هوده (برای خوانندگان غربی) و زیاد شدن صفحات و قیمت کتاب می‌شد، ندیده و از آن صرف نظر کرده است. اما این مطالب برای خواننده‌ی فارسی‌زبان بسیار با اهمیت و حتی می‌توان گفت، لازم است. بنابراین مترجم با جست‌وجو در ترجمه‌ی فارسی کتاب مقدس و به تناسب با مطالب هر فصل از

کتاب، ضمیمه‌هایی از کتاب مقدس را در پایان فصول اصلی کتاب افزوده است که فایده‌ی کتاب بیشتر و در موضوع خود کامل‌تر شود.

امیدواریم که تلاش مترجم و ناشر باعث پدید آمدن اثری مفید و قابل استفاده برای اهل تحقیق و جویندگان حقیقت و معنویت (که سخت در این روزگار مورد نیاز است) شود و مورد پسند صاحبان اندیشه و خوانندگان با ذوق و فهم قرار گیرد که در این صورت، پاداش خود را گرفته‌ایم.

مانی صالحی علامه